

Firmy jsou ve svých investičních plánech nadále opatrné, vyhlíží oživení hospodářství

2.11.2023 - | Hospodářská komora ČR

Firmy mírně přehodnotily své investiční plány a do konce roku chtějí investovat do strojů, zařízení a budov přibližně stejně jako v první polovině letošního roku. Pozitivní zprávou také je, že klesl počet firem, které avizovaly snížení svých rozpočtů na investice, vyplývá ze šetření Hospodářské komory mezi firmami.

*„To naznačuje, že podniky vyhlíží oživení hospodářství, nicméně ve zvyšování výdajů jsou nadále opatrné. Podnikatelé zatím nehýří optimismem, naplňuje se tak naše jarní predikce, podle které **oživení ekonomiky bude stát na křehkých základech**. Investice podnikatelů do energetických úspor, výrobních zařízení a technologií dodají nový impuls ekonomice patrně až v příštím roce. Nicméně firmy budou na investice potřebovat peníze. **Doufáme proto, že centrální banka již brzy přistoupí k prvnímu snížení úrokových sazeb, a zlevní tím firmám bankovní úvěry,**“* uvedl prezident Hospodářské komory Zdeněk Zajíček.

Zejména středně velké podniky oznámily, že **ještě v tomto pololetí zvýší rozsah investic**. V této velikostní kategorii je takových firem zhruba čtvrtina.

Hospodářská komora předpokládá, že na výsledný investiční apetit firem **v roce 2024 a 2025 bude mít na jedné straně tlumící vliv snaha vlády o konsolidaci veřejných financí**, zahrnující zvýšení daňového zatížení a úspory na výdajové straně státního rozpočtu, a na druhé straně **zamýšlené motivační kroky státu k rozvoji strategické infrastruktury**, který se neobejde bez významného zapojení soukromých investorů.

Růst, anebo pokles firemních investic jsou **důležitým indikátorem očekávání hospodářské situace**, když firmy investují za účelem rozšíření a modernizace výrobních kapacit. Pořízení nových výkonnějších strojů a zařízení firmy **zvyšují produktivitu práce**, což se zpravidla projeví s ročním zpožděním.

Podle analytiků mají nejvýraznější efekt investice do strojů a zařízení. Kvantitativně menší, nicméně stále důležitý vliv mají investice do budov a staveb. Pokud je v typické firmě zpracovatelského průmyslu investováno 1 000 Kč na přepočteného zaměstnance do strojů a zařízení, dojde následující rok v průměru ke zvýšení jeho produktivity práce o 1 050 Kč. Stejně velká investice do budov a staveb pak zvýší budoucí roční produktivitu o 730 Kč, vyplývá kupř. z analýz centrální banky.

Data Hospodářské komory také naznačují, že firmy v prvním pololetí investovaly do strojů, zařízení a budov méně, než plánovaly ještě na začátku letošního roku. Zatímco pětina středně velkých firem rozsah investic zvyšovala, velké podniky se naopak uchylovaly ke snižování investic.

*„Rozdíl v očekávaném a reálném vývoji investic lze přičítat **pozvolnějšímu oživení české ekonomiky, než firmy předpokládaly**. Na tom se do určité míry mohl podepsat také slabší vývoj v eurozóně, a především v Německu,“* vysvětlil analytik Hospodářské komory Roman Renda.

V odvětvovém členění poklesly investice nejvíce ve zpracovatelském průmyslu. To může souviset s **hlubokým propadem spotřeby domácností**.

Hospodářská komora dlouhodobě upozorňuje, že česká ekonomika generuje nízkou přidanou hodnotu. **V mezinárodním srovnání je vytvořená přidaná hodnota jedna z nejnižších v celé EU, Česku patří dokonce až 24. příčka z 27 států.**

Pro přesun k produkci s vyšší přidanou hodnotou bude důležitá právě **investiční a inovační činnost jak ze strany státu, tak i soukromého sektoru.** Vedle strategických investic do energetické, dopravní, datové a další infrastruktury zásadní roli přitom sehrají investice do vědy, výzkumu a vzdělávání.

Také v ukazateli firemních investic do výzkumu ale Česko **výrazně předstihují sousední Německo a Rakousko.** Ačkoliv v roce 2021 dosáhly výdaje českých firem na výzkum a vývoj v poměru k HDP nejvyšší úrovně za celé sledované období (1,25 % HDP), přesto se jejich hodnota stále nachází **pod průměrem EU**, který činí bezmála 1,5 % HDP.

Dobrým příkladem rostoucích investičních výdajů v byznysu je Polsko. Ještě v roce 2010 polské firmy investovaly nejméně ze zemí Visegrádské čtyřky (0,19 % HDP). **V následujících letech nicméně docházelo k výraznému nárůstu investic do výzkumu a vývoje (0,91 % HDP v roce 2021), což může být jedním z faktorů růstu polské produktivity práce a HDP na obyvatele v poslední době.**

Do šetření Hospodářské komory k plánovaným investicím se zapojilo přes 400 podniků ze všech regionů České republiky.

https://www.komora.cz/press_release/firmy-jsou-ve-svych-investicnich-planech-nadale-opatrne-vyhliz-eji-oziveni-hospodarstvi